

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 359/2010-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. októbra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť P. B., P., zastúpeného advokátom JUDr. Mgr. A. C., PhD., Š., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Ro 1485/1998 a sp. zn. 7 C 200/1999 a základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Ro 485/1998 a sp. zn. 7 C 200/1999 a uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6 Co 85/2010 z 19. mája 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. augusta 2010 doručená sťažnosť P. B., P. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Mgr. A. C., PhD., Š., ktorou namieta porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Ro 1485/1998 a sp. zn. 7 C 200/1999 a základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy uznesením okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Ro 1485/1998 a sp. zn. 7 C 200/1999 a uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 Co 85/2010 z 19. mája 2010 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh vyplýva:

„Dňa 2. 7. 1998 bol podaný návrh na platobný rozkaz proti osobe P. B... v okrese M. Sťažovateľ P. B., má a vždy mal adresu trvalého pobytu P. B....

Dňa 31. 7. 1998 bol vydaný Okresným súdom v Martine platobný rozkaz.

Okresný súd... sa skoro rok snažil doručovať platobný rozkaz prostredníctvom polície a zároveň získal informáciu z odpovede riaditeľa OO PZ zo dňa 21. 1. 1999, že sťažovateľ má bydlisko v okrese P. T. j. dozvedel sa o svojej miestnej nepríslušnosti.

Dňa 7. 6. 1999 bol platobný rozkaz zrušený.

Dňa 6. 8. 1999 okresný súd oznámil navrhovateľovi, že odporca sa na adrese uvedenej v návrhu nenachádza. Sťažovateľ bol v tejto dobe riadne zamestnaný a prostredníctvom Sociálnej poisťovne sa dala v tomto čase zistiť adresa jeho zamestnania.

Napriek tomu mu bol ustanovený opatrovník uznesením súdu v Martine. Na pojednávaní dňa 23. 11. 1999 bol vyhlásený rozsudok, ktorým bol sťažovateľ v neprítomnosti zaviazaný zaplatiť dlžnú sumu. Doručovalo sa opatrovníkovi.

Voči tomuto rozhodnutiu okamžite ako sa o súdnom konaní sťažovateľ dozvedel, podal sťažovateľ odvolanie dňa 24. 7. 2007 z dôvodov opísaných v odvolaní. V tomto konaní zároveň namietal miestnu nepríslušnosť.

Spis bol 9. 8. 2007 predložený nadriadenému súdu, avšak vzhľadom k nesústredenej činnosti okresného súdu v Martine bol vrátený 31. 8. 2009 bez meritórneho rozhodnutia.

18. 9. 2007 požiadal okresný súd o vyjadrenie navrhovateľa a vyzval na úhradu súdneho poplatku.

Dňa 23. 10. 2007 sa navrhovateľ vyjadril, že postúpil pohľadávku dňa 1. 7. 2007 na exekučné vymáhanie.

Uznesením Krajského súdu... bol rozsudok Okresného súdu... 26. 2. 2008 zrušený. Po doručení mal podľa názoru sťažovateľa Okresný súd... povinnosť oznámiť túto skutočnosť navrhovateľovi ako aj exekútorovi, aby nedošlo k neoprávnenému exekučnému vymáhaniu neprávoplatnej pohľadávky. Napriek podanému odvolaniu súd vydal poverenie na exekúciu dňa 25. 10. 2007. Tu však Okresný súd... zanedbal svoju povinnosť oznámiť neprávoplatnosť rozsudku 7C/200/1999 a spôsobil sťažovateľovi nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom škodu vo výške 7 220,40 Sk a to pohľadávku a exekučné náklady, ktoré by neboli vznikli sťažovateľovi vôbec.

Dňa 28. 5. 2008 prichádza zo strany súdu k ďalšej výzve na predloženie dôkazov. Navrhovateľ 9. 6. 2008 oznámil, že pohľadávka bola uhradená.

Okresný súd... vyzval navrhovateľa na vyjadrenie či návrh neberie späť. Navrhovateľ dňa 26. 6. 2008 oznámil, že berie návrh späť.

Okresný súd... vydal uznesenie, ktorým konanie dňa 23. 7. 2008 zastavil. V tomto uznesení súd uviedol nepravdivé okolnosti o dobrovoľnej úhrade žalovanej sumy.

Voči tomuto uzneseniu podal sťažovateľ odvolanie dňa 29. 9. 2008.

Okresný súd... vydal uznesenie, ktorým zrušil uznesenie o ustanovení opatrovníka dňa 4. 8. 2008.

Okresný súd vyzval navrhovateľa na vyjadrenie voči odvolaniu sťažovateľa dňa 16. 10. 2008.

23. 10. 2008 navrhovateľ podal súdu odpoveď.

Dňa 8. 12. 2008 okresný súd predložil krajskému súdu odvolanie sťažovateľa voči zastaveniu konania.

Dňa 31. 3. 2009 krajský súd zrušil uznesenie okresného súdu o zastavení konania. S dôvodmi týkajúcimi sa porušenia základných práv o odňatí možnosti sťažovateľa konať pred súdom sa sťažovateľ plne stotožňuje.

O pojednávaní dňa 27. 7. 2009 sa sťažovateľ nedozvedel.

Vytýčeného pojednávania dňa 7. 9. 2009 sa nezúčastnila žiadna zo strán.

Dňa 15. 10. 2009 sa uskutočnilo pojednávanie a opäť bola vznesená námietka miestnej nepríslušnosti, o ktorej nebolo rozhodnuté žiadnym uznesením.

Okresný súd námietku zaujatosti až následne zamietol uznesením.

Voči tomuto uzneseniu podal sťažovateľ odvolanie dňa 7. 12. 2009.

Krajský súd jeho odvolanie zamietol dňa 19. 5. 2010. S právnymi dôvodmi zamietnutia jeho odvolania sa sťažovateľ nemôže stotožniť z nižšie uvedených dôvodov a preto podáva v tejto veci sťažnosť.

Dňa 15. 7. 2010 sa konalo na okresnom súde pojednávanie/ na ktorom sa sťažovateľ dozvedel o odmietnutí jeho odvolania krajským súdom.“

Sťažovateľ v sťažnosti zdôraznil, že „... hoci súd vo veci vykonal viac procesných úkonov... sú medzi jednotlivými úkonmi súdu značné časové obdobia nečinnosti a úkony boli vykonávané nesústredene a tak, že nevedli k zákonnému rozhodnutiu a zabezpečeniu práva na spravodlivý proces...“.

Podľa sťažovateľa „... činnosť súdu bola nesústredená a nedôsledná aj v tom, že správne nezvážil okolnosti svedčiace odopretiu práva na spravodlivý proces, nerozhodol o námietke miestnej nepríslušnosti uznesením, hneď ako bola podaná a k rozhodnutiu o námietke miestnej nepríslušnosti došlo až po jej opakovanom konzistentnom vznášaní sťažovateľom.

Z prehľadu uvedeného v článku I sťažnosti sú zrejmé a viditeľné značné obdobia nečinnosti súdu. Tieto časové úseky možno vyhodnotiť ako obdobia nečinnosti súdu, ktoré mali vplyv na doterajší priebeh konania a na vznik zbytočných prietahov v ňom.“.

Porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy sťažovateľ odôvodňuje takto: «Podľa § 167 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), ak zákon neustanovuje inak, rozhoduje súd uznesením. Uznesením sa rozhoduje najmä o podmienkach konania, o zastavení alebo prerušení konania, o odmietnutí návrhu na začatie konania, o zmene návrhu, o späťvzátí návrhu, o zmieri, o trovách konania, ako aj o veciach, ktoré sa týkajú vedenia konania.

Podľa § 167 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Napriek námietke miestnej nepríslušnosti okresného súdu, rozhodol o námietke okresný súd až uznesením až po viacerých vykonaných úkonoch.

Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ odvolanie. Jeho odvolanie bolo zamietnuté uznesením krajského súdu zo dňa 19. 5. 2010.

Podľa § 105 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku platným v čase začatia konania mal súd v čase podania návrhu skúmať miestnu príslušnosť predtým ako začal konať vo veci samej, bez ohľadu na obmedzenie skúmania miestnej príslušnosti podľa § 88 OSP ako to predpokladá súčasné znenie § 105 ods. 1 OSP. Pripustenie iného výkladu aj tak znamená, že súd nerešpektoval svoju zákonnú povinnosť skúmať miestnu príslušnosť, tak ako mu to v čase podania návrhu prikazoval zákon. Túto zákonnú povinnosť mal súd bez ohľadu na uplatnenie práv účastníka.

Citovaným uznesením a postupom, ktorý mu predchádzal boli porušené ústavné práva sťažovateľa na zákonného sudcu. V kombinácii s odňatím možnosti konať pred súdom, ku ktorému došlo, ako správne konštatoval krajský súd, predčasným ustanovením opatrovníka a zanedbaním riadneho doručovania okresným súdom sa stáva výklad zákonného ustanovenia § 105 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku tak, ako ho prijal okresný súd a krajský súd výkladom odporujúcim ústavne zakotvenému právu na zákonného sudcu.

Podľa názoru prejaveneho krajským súdom citujem „k založeniu príslušnosti došlo Okresným súdom v Martine došlo vydaním platobného rozkazu vo veci samej, odporca námietku nepríslušnosti Okresného súdu v Martine, nevzniesol pri prvom úkone ktorý mu patril a preto už nie je možné príslušnosť Okresného súdu v Martine skúmať a rozhodnúť o postúpení veci inému súdu“

Existujú dva možné výklady ustanovenia § 105 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Prijatie názoru krajského súdu by znamenalo, že znenie ustanovenia § 105 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku je v rozpore s Ústavou SR, pretože jeho faktická aplikácia súdom vedie k odňatiu práva na zákonného sudcu bez akejkoľvek procesnej záruky pre sťažovateľa.

Znamenalo by to pripustenie možnosti svojvoľného postupu navrhovateľa, ktorý by mohol kedykoľvek podať návrh na nepríslušnom súde a vydaním platobného rozkazu a doručovaním na neexistujúcu adresu odporcu, by došlo k založeniu príslušnosti akéhokoľvek miestne nepríslušného súdu. Podávanie návrhov na miestne nepríslušnom súde môže bezprecedentne porušiť Ústavou garantované právo na zákonného sudcu a viesť

k porušeniu práva na riadny a spravodlivý proces. Záruka zákona namietať miestne nepríslušný súd je preto procesné významnou zárukou, ktorá má zabrániť nezodpovednému správaniu navrhovateľov, slúži k minimalizácii nákladov súdneho sporu a zaručuje priamejší prístup k súdu. Prijatím výkladu krajského súdu s prihliadnutím na predchádzajúce konanie okresného súdu bolo právo namietať miestne nepríslušný súd sťažovateľovi odňaté.

Podľa nášho názoru, je potrebné dať prednosť ústavne konformnému výkladu pred ústavne nekonformným výkladom ustanovenia zákona, a tým pred konštatáciou rozporu zákonného ustanovenia s Ústavou SR. „Prvým úkonom, ktorý účastníkovi patrí“ musí byť preto úkon, ktorý reálne mohol ako prvý vykonať. Ak sťažovateľovi nebolo doručované v súlade s ustanoveniami zákona nemožno to pričítať za vinu sťažovateľovi a ani mu odopierať právo domáhať sa zákonného sudcu.

V zmysle štrasburských orgánov ochrany práva musí byť per analógiám aj právo na zákonného sudcu zaručené konkrétne a účinne a nie teoreticky a iluzórne.»

Sťažovateľ navrhol ústavnému súdu, aby rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo P. B. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote upravené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Ro1485/98 a následne sp. zn. 7C 200/99 porušené bolo.

2. Základné právo P. B. na zákonného sudcu podľa článku 48 ods. 1 ústavy a právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa článku 46 ods. 1 ústavy uznesením Krajského súdu v Žiline č. 6Co/85/2010 z 19. 5. 2010 ako aj uznesením prvostupňového Okresného súdu v Martine v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Ro1485/98 a následne sp. zn. 7C 200/99 porušené bolo.

3. Ústavný súd SR zrušuje uznesenie Krajského súdu v Žiline č. 6Co/85/2010 z 19. 5. 2010 a vec vracia na ďalšie konanie.

4. Okresnému súdu v Martine prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 7C 200/99 konal bez zbytočných prietáhov.

5. *Sťažovateľovi... P. B. priznáva finančné zadostučinenie v sume 17.239,40 eur (slovom sedemnásťtisíc dvestotridsaťdeväť eur a štyridsať centov), ktoré mu je Okresný súd Martin ako aj Krajský súd v Žiline spoločne a nerozdielne povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.*

6. *Okresný súd v Martine a Krajský súd v Žiline je povinný uhradiť... P. B. trovy právneho zastúpenia v sume 254,88 (slovom dvestopäťdesiatštyri eur a osemdesiatosem centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Mgr. A. C., PhD. advokátska kancelária, s. r. o. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.*“

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu je tiež posúdiť, či tento nie je zjavne neopodstatnený. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti návrhu hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98).

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Ro 1485/1998 a sp. zn. 7 C 200/1999 a základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy uznesením okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Ro 1485/1998 a sp. zn. 7 C 200/1999 a uznesením krajského súdu sp. zn. 6 Co 85/2010 z 19. mája 2010.

1. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy uznesením okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Ro 1485/1998 a sp. zn. 7 C 200/1999

Sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv uznesením okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Ro 1485/1998 a sp. zn. 7 C 200/1999. Aj keď v petite sťažnosti sťažovateľ nekonkretizuje, o aké uznesenie okresného súdu ide, z odôvodnenia sťažnosti ústavný súd zistil, že ide o uznesenie sp. zn. 7 C 200/1999 z 10. novembra 2009 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu“).

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity. Zo subsidiarity

právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na prerokovanie (mutatis mutandis napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 269/06). Z uvedeného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (mutatis mutandis I. ÚS 78/99). Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta, a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 36/96).

V danom prípade bol sťažovateľ oprávnený podať proti uzneseniu okresného súdu odvolanie, o čom vedel, odvolanie podal a krajský súd o ňom rozhodol. Z toho vyplýva, že sťažovateľ mal k dispozícii účinný právny prostriedok na ochranu svojich práv, o ktorom bol oprávnený rozhodnúť krajský súd, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie jeho základných práv uznesením okresného súdu z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

Ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že ak by mal sťažovateľ na mysli akékoľvek uznesenie okresného súdu, ktoré bolo v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 200/1999 vydané, aj vo vzťahu k týmto uzneseniam by platil už uvedený princíp subsidiarity a prípadná sťažnosť by musela byť odmietnutá z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu.

2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy uznesením krajského súdu

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Sťažovateľ vidí porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy uznesením krajského súdu, v ktorom bol pri rozhodovaní o námietke miestnej príslušnosti použitý ústavne nekonformný výklad ustanovenia § 105 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

Ústavný súd zo spisu okresného súdu sp. zn. 7 C 200/1999 zistil, že o námietke miestnej príslušnosti sťažovateľa rozhodoval krajský súd už uznesením sp. zn. 5 Co 377/2008 z 31. marca 2009, pričom konštatoval: „... k založeniu príslušnosti Okresným súdom v Martine došlo vydaním platobného rozkazu vo veci samej. Odporca námietku nepríslušnosti Okresného súdu v Martine nevzniesol pri prvom úkone, ktorý mu patril. Z uvedeného dôvodu už nie je možné príslušnosť Okresného súdu v Martine skúmať a rozhodnúť o postúpení veci inému súdu. Postúpenie veci inému súdu by bolo v rozpore s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku.“

Na pojednávaní konanom 15. októbra 2010 sťažovateľ opätovne vzniesol námietku miestnej príslušnosti. O tejto námietke rozhodol okresný súd uznesením sp. zn. 7 C 200/1999 z 10. novembra 2009, pričom v relevantnej časti odôvodnenia uviedol: „Krajský súd v Žiline ako odvolací súd už k predošlej námietke miestnej príslušnosti tunajšieho súdu vznesenej odporcom uviedol, že k založeniu miestnej príslušnosti Okresným súdom Martin došlo vydaním platobného rozkazu vo veci samej. A odporca námietku príslušnosti nevzniesol pri prvom úkone, ktorý mu patril.“

Podľa § 105 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku... súd skúma miestnu príslušnosť iba podľa § 88. Ak však navrhovateľ vystupuje v rôznych veciach opätovne ako navrhovateľ

alebo ak miestnu príslušnosť namieta odporca, súd skúma miestnu príslušnosť aj podľa § 84 až 87. Súd skúma miestnu príslušnosť prv, než začne konať o veci samej. Neskôr ju skúma len na námietku účastníka, ak ju uplatní najneskôr pri prvom úkone, ktorý účastníkovi patrí.

Vychádzajúc z citovaného zákonného ustanovenia súd v súlade správnym názorom odvolacieho súdu, ktorým je viazaný, konštatuje, že už nie je možné miestnu príslušnosť Okresného súdu Martine skúmať a rozhodovať o postúpení veci inému súdu. Takéto postúpenie by bolo v rozpore s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku.“

O odvolaní sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu rozhodol krajský súd napadnutým uznesením. V odôvodnení napadnutého uznesenia krajský súd okrem iného uvádza: „Z obsahu spisu krajský súd zistil, že v uznesení Krajského súdu v Žiline č. k. 5Co/377/2008-80, zo dňa 31. marca 2009, ktorým bolo zrušené uznesenie okresného súdu v Martine č. k. 7C/200/1999-61, zo dňa 23. 7. 2008 o zastavení konania a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie, sa tento zároveň vysporiadal aj s námietkou miestnej nepríslušnosti, vznesenou odporcom a konštatoval, že k založeniu príslušnosti Okresným súdom v Martine došlo vydaním platobného rozkazu vo veci samej, odporca námietku nepríslušnosti Okresného súdu v Martine nevzniesol pri prvom úkone ktorý mu patril, a preto už nie je možné príslušnosť Okresného súdu v Martine skúmať a rozhodnúť o postúpení veci inému súdu. Postúpenie veci inému súdu by bolo v rozpore s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku.

Okresný súd v Martine bol týmto názorom vysloveným v zmysle § 226 O. s. p. viazaný, preto správne na ďalšiu námietku miestnej nepríslušnosti vznesenú odporcom na pojednávaní dňa 15. 10. 2009 neprihliadal a nepovažoval ju za dôvodnú.“

Z citovaného odôvodnenia uznesenia okresného súdu vyplýva, že okresný súd námietku miestnej príslušnosti sťažovateľa zamietol z dôvodu, že o takejto námietke už rozhodoval krajský súd a týmto rozhodnutím krajského súdu bol okresný súd viazaný.

Taktiež aj krajský súd v napadnutom uznesení potvrdil uznesenie okresného súdu, pričom toto svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že okresný súd postupoval správne, keď

zamietol námietku miestnej príslušnosti, pretože bol viazaný predchádzajúcim rozhodnutím krajského súdu.

S odôvodnením a so samotným napadnutým uznesením krajského súdu sa ústavný súd v celom rozsahu stotožňuje. Podľa názoru ústavného súdu uznesením krajského súdu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa na zákonného sudcu zaručeného v čl. 48 ods. 1 ústavy, keďže sa ním nerozhodovalo o miestnej príslušnosti, resp. rozhodujúca pre rozhodnutie nebola skutočnosť, či okresný súd je, alebo nie je na konanie miestne príslušný, ale to, že okresný súd bol viazaný uznesením krajského súdu sp. zn. 5 Co 377/2008 z 31. marca 2009, ktorý už o námietke miestnej príslušnosti rozhodol, a preto nemohol sťažovateľovej námietke miestnej príslušnosti vyhovieť.

Takisto napadnutým uznesením krajského súdu nemohlo dôjsť k ústavne nekonformnému výkladu ustanovenia § 105 ods. 1 OSP, a tým k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, keďže dôvodom potvrdenia uznesenia súdu prvého stupňa bolo, že krajský súd sa stotožnil s odôvodnením uznesenia okresného súdu o jeho viazanosti právnym názorom krajského súdu, ktorý už raz o námietke miestnej príslušnosti podanej sťažovateľom rozhodol.

Ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že sa otázkou miestnej príslušnosti okresného súdu nezaoberal, pretože právomoc na takéto preskúmanie by mal iba vtedy, ak by sťažovateľ podal sťažnosť proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 5 Co 377/2008 z 31. marca 2009 v lehote 2 mesiacov od právoplatnosti tohto uznesenia v zmysle § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Z uvedeného dôvodu bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

3. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Ro 1485/1998 a sp. zn. 7 C 200/1999

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

V prípade namietaného porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je s účinnosťou od 1. apríla 2005 takýmto prostriedkom sťažnosť adresovaná predsedovi príslušného súdu podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sťažnosť na prietahy doručil predsedníčke okresného súdu 1. marca 2010. Prípisom z 5. marca 2010 predsedníčka okresného súdu sťažovateľovi oznámila, že spis sa od 4. marca 2010 nachádza na krajskom súde, a preto nemá podklady na riadene vybavenie sťažnosti. Spis bol z krajského súdu vrátený 24. mája 2010. Prípisom z 31. mája 2010 predsedníčka okresného súdu sťažovateľovi oznámila, že spis bol z krajského súdu vrátený a bude sledovať dodržiavanie

procesných lehôt. Dňa 22. júna 2010 nariadil okresný súd termín pojednávania na 15. júl 2010. Predvolanie na pojednávanie bolo sťažovateľovi doručované 25. júna 2010 a opakovane 28. júna 2010, pričom sťažovateľ nebol ani raz zastihnutý. Písomnosť si sťažovateľ prevzal až 14. júla 2010. Pojednávanie konané 15. júla 2010 bolo okresným súdom odročené iba na návrh sťažovateľa, ktorý uviedol, že nemal dostatočnú lehotu na prípravu, keďže predvolanie na pojednávanie mu bolo doručené iba deň pred konaním pojednávania a z dôvodu, že sa chce poradiť so svojim právnym zástupcom napriek tomu, že si žiadneho právneho zástupcu na zastupovanie v konaní nezvolil. Pojednávanie bolo odročené na 9. august 2010.

Ústavný súd opakovane vyslovil, že podanie sťažnosti na prietahy podľa § 62 zákona o súdoch považuje za vyčerpanie účinného prostriedku nápravy v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde len v tom prípade, ak sťažovateľ poskytne príslušnému súdu dostatočný priestor na prijatie opatrení pre účely nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou.

Ako vyplýva z už uvedeného, zo strany predsedníčky okresného súdu bola vo veci zjednaná náprava, keďže ihneď, ako to bolo možné, bol nariadený termín pojednávania. Napriek deklarovanej záujmu sťažovateľa na urýchlennom ukončení konania si tento predvolanie na pojednávanie prevzal oneskorene a požiadal o odročenie pojednávania práve z dôvodov, ktoré boli na jeho strane. Samozrejme, sťažovateľ mal právo na takýto postup, avšak odročenie pojednávania z dôvodov iba na strane sťažovateľa nemožno pričítať súdu.

Sťažnosť sťažovateľa bola napísaná 30. júla 2010 a doručená ústavnému súdu 9. augusta 2010, teda potom, ako bolo pojednávanie odročené iba z dôvodov na strane sťažovateľa.

Ústavný súd z vyžiadaného spisového materiálu taktiež zistil, že okresný súd vo veci rozhodol už 18. augusta 2010. Je zřejmé, že predsedníčka okresného súdu na základe podanej sťažnosti na prietahy v konaní zjedнала primeranú nápravu, teda sťažnosť na

prieťahy v konaní, ktorú sťažovateľ využil, bola účinným prostriedkom na ochranu ním namietaného porušenia základného a iného práva.

Ústavný súd na základe uvedených zistení pri predbežnom prerokovaní tej časti sťažnosti sťažovateľa, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu, dospel k záveru, že sťažnosť je zjavne neopodstatnená.

Ústavný súd považuje za potrebné na záver uviesť, že pokračujúca nečinnosť okresného súdu by mohla spôsobiť porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ale ústavný súd to v súčasnom období nemôže posúdiť.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími nárokmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. októbra 2010